

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Biblioteca Pentru Toți

Campania de Promovare a Culturii
este susținută și realizată în cooperare cu
Ministerul Culturii și Patrimoniului Național.

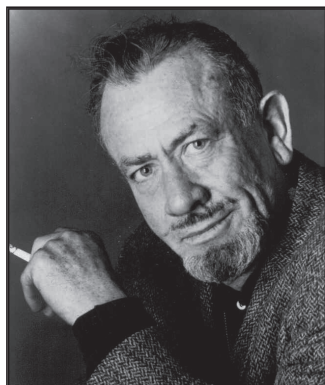
Colecția „Biblioteca pentru toți“ merge mai departe. După ce, mai bine de trei ani, „Biblioteca pentru toți“ a făcut recurs la România și la valorile literaturii române, pledează, începând de astăzi, pentru literatura străină, într-o serie cu totul excepțională. Ne propunem ca, săptămână de săptămână, să vă oferim cărțile celei mai prestigioase colecții din lume, colecția „Nobel“. Marii scriitori care au obținut, din 1901, Premiul Nobel pentru Literatură și cele mai importante cărți ale lor vor face parte acum din „Biblioteca pentru toți“. În fond, recursul nostru nu se schimbă, rămâne același recurs la valoare, la marile opere ale literaturii universale.

Marius Tucă
Jurnalul Național

*Scurta domnie
a lui Pépin al IV-lea*

Motivația Juriului Nobel, 1962:

„Pentru scrierile lui realiste și creative, care se disting prin umorul lor compătimator și o ascuțită percepție socială.“

John Steinbeck
(1902-1968)

Libris .RO

Respect pentru oameni

JOHN STEINBECK

*Scurta domnie
a lui Pépin al IV-lea*

Traducere din limba engleză și prefață
de Radu Paraschivescu

John Steinbeck,
The Short Reign of Pippin IV
Copyright © John Steinbeck, 1957
Copyright renewed Elaine Steinbeck,
John Steinbeck IV and Thom Steinbeck, 1985
All rights reserved
© Editura ART, 2012, pentru prezenta ediție
Credit foto: © William Ward Beecher
Cronologie de Bianca Burța-Cernat

JURNALUL NATIONAL

Date despre colecția BIBLIOTECA PENTRU TOȚI:

Director: Marius Tucă
Director general: Dan Matiescu
Coordonator colecție: Ana-Maria Vulpescu
www.jurnalul.ro;
www.bibliotecapentrutoti.ro

GRUPUL EDITORIAL ART
Comenzi – Cartea prin poștă
C.P. 22, O.P. 84, cod 062650, sector 6, București
Comenzi – online
www.editura-art.ro
Redactor: Raluca Dincă
Tehnoredactor: Florin Paraschiv

Tipărit la Radin Print, prin reprezentantul pentru România
4 Colours Advertising, www.4colours.ro

Radin print

4 Colours
Advertisina

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STEINBECK, JOHN

Scurta domnie a lui Pépin al IV-lea / John Steinbeck;
trad. de Radu Paraschivescu. – București: Art, 2013

ISBN 978-973-124-769-4

I. Paraschivescu, Radu (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Cronologie

27 februarie 1902 – Se naște la Salinas, un mic oraș din California, John Steinbeck, al treilea dintre cei patru copii ai lui John Ernst Steinbeck și ai lui Olive Hamilton. Tatăl, născut în Florida, din părinți germani, este morar și trezorier al comitatului Monterey, iar mama, de origine irlandeză, este învățătoare. În copilărie, scriitorul e fascinat de personalitatea bunicului matern, Samuel Hamilton, modelul unui personaj din romanul *La răsărit de Eden*.

1915-1919 – Urmează cursurile Salinas Union School.

1920-1925 – Studiază literatura la Universitatea din Standford, perioadă în care citește enorm, scriitorul preferat fiind Dostoievski. Scrie și publică în revista universității o serie de proze satirice. Nu se dedică exclusiv studiului și scrisului, ci – din dorința de a nu se îndepărta prea mult de viața reală – îndeplinește diferite munci pe la fermele din apropiere de Salinas, lucrează ca zidar, ca laborant sau la construcția de drumuri. Nu-și finalizează studiile universitare.

1925 – Pleacă la New York, cu gândul să devină ziarist. Încearcă, fără succes, să intre în lumea creatorilor de publicitate. Tot fără succes propune unei edituri newyorkeze un volum de proză. Revine în California.

Respe**1929** – Scriitorul debutează cu un roman de aventuri – *Cup of Gold/Cupă de aur* (la origine, o nuvelă concepută încă din anii adolescenței, succesiv rescrisă și extinsă). Este anul declanșării mării crize economice, iar vânzările vor fi modeste, insuccesului de librărie adăugându-i-se și insuccesul receptării critice.

1930 – Se căsătorește cu Carol Henning, stabilindu-se într-un mic oraș de coloniști, Pacific Grove, California, unde se împrietenește cu biologul Edward Ricketts, prototip al personajului Doc din romanele *Cartierul Tortilla*, *Strada Sardinelor* și *Joia dulce*.

1932 – Publică *The Pastures of Heaven/Pășunile Raiului*, volum ce conține zece povestiri al căror element de legătură este atmosfera californiană.

1933 – Îi apare romanul *To a God Unknown/Către un zeu necunoscut*. Publică în *North American Review* două povestiri din ciclul *The Red Pony/Căluțul roib*, proză în care își evocă, foarte expresiv, copilăria. Însă arta narativă a lui Steinbeck nu reține încă atenția publicului.

1934 – Publică nuvela *The Murder/Crima*, pentru care primește Premiul „O. Henry”.

1935 – Apare romanul cvasipicaresc *Tortilla Flat/Cartierul Tortilla*, după îndelungi eforturi pentru găsirea unui editor. Cartea are succes de public, dar nu și de critică, întrucât e considerată frivolă. Steinbeck primește de la Hollywood o ofertă de adaptare a romanului. Se retrage în Mexic, pentru a scrie în liniște, însă revine curând în California, stabilindu-se la Los Gatos, un orașel nu departe de San Francisco. Se înscrie în Liga Scriitorilor Americani.

Respe 1936 – Publică *In Dubious Battle/Nehotărății sorți ai bătăliei*, roman despre greva lucrătorilor agricoli sezonieri din California, anunțând problematica din *Frucele mâniei*, și, de asemenea, proza satirică *St. Katy the Virgin/Sfânta fecioară Katy*, în care se profilează deja unul dintre personajele feminine memorabile din *La răsărit de Eden*. Autorul intră acum în epoca maturității sale creatoare.

1937 – Apare microromanul *Of Mice and Men/Șoareci și oameni* (ecranizat în 1939, în regia lui Lewis Milestone), cel dintâi mare succes al lui Steinbeck. Cartea este dramatizată în același an, cu un succes similar. Călătorește în Anglia, Irlanda, Suedia și Uniunea Sovietică.

1938 – Publică volumul de nuvele *The Long Valley/Valea lungă*, ce reunește deopotrivă proze mai vechi și proze inedite. Autorul scrie, tot acum, pentru revista *News*, câteva reportaje despre situația fermierilor spoliați de băncile creditoare și siliți, după ce au rămas fără pământuri, să plece în pribegie, în căutarea unei slujbe: acesta este, de fapt, conflictul în jurul căruia se va construi romanul *Frucele mâniei*. Reportajele vor fi publicate sub titlul *Their Blood is Strong/Sunt oameni de neînfrânt*. Se împrietenește cu Charlie Chaplin.

1939 – Apare capodopera lui Steinbeck, romanul *The Grapes of Wrath/Frucele mâniei*, distins cu Premiul „Pulitzer” și ecranizat de John Ford în 1940, cu o distribuție din care fac parte Henry Fonda, Jane Darwell și John Carradine. Este cel mai bine vândută carte a anului în Statele Unite. Dezvăluind, cu o adevărată cruzime a autenticității, una dintre rănilor deschise ale Americii anilor '30, cartea are un impact extraordinar asupra publicului (ceea ce se reflectă și la nivelul vânzărilor) și împarte lumea literară americană în apărători și contestatari ai autorului, și unii, și alții la fel de înverșunați, cei din urmă formulând, direct ori

Respe**1942** – Publică *The Moon is Down/Nopti fără lună*, roman despre războiul în plină desfășurare (imagine a Norvegiei aflate sub ocupație nazistă), dar și un volum cvasipropagandistic, *Bombs Away!!/Lansați bombele!*, apel adresat tinerilor americani, invitați să intre în număr cât mai mare în aviația americană. Este ecranizat romanul *Cartierul Tortilla*, în regia lui Victor Fleming și avându-i în distribuție pe Spencer Tracy, Hedy Lamarr și John Garfield. Se desparte de soția sa, la cererea acesteia.

1943 – Corespondent al ziarului *Herald Tribune* din New York, Steinbeck merge în zonele de operațiuni din Anglia, Italia și Africa. Își va reuni mai târziu reportajele trimise de pe front într-un volum intitulat *Once There Was a War/A fost odată un război*, apărut în 1958. Irving Pichel ecranizează romanul *Nopti fără lună*. Se căsătorește cu Gwyn Conger, cu care va avea doi fii.

1944 – Scrie scenariul pentru un film al lui Hitchcock, *Lifeboat/Barca de salvare*, și pentru un altul regizat de Irving Pichel, *Medal for Benny/O medalie pentru Benny*. Se naște fiul său Thomas Myles Steinbeck. Călătorește în Mexic. Face cunoștință cu Hemingway.

1945 – Publică romanul *Cannery Row/Strada Sardinelor*, reluând aici ambianța, atmosfera, personajele, stilul din romanul *Cartierul Tortilla*. Se stabilește la New York.

1946 – I se naște al doilea fiu, John. Călătorește în Suedia, Norvegia și Danemarca.

1947 – Călătorește pentru a doua oară în Uniunea Sovietică, însoțit de fotografii Robert Capa. Publică *The Pearl/Perla*, microman ecranizat, și romanul *The Wayward Bus/Autobuzul rătăcit*.

Respe **1948** – Publică *A Russian Journal/Jurnal rusesc*, volum ce consemnează, cu o perfectă stăpânire a strategiei insolitării narative, dar și cu o notă de umor *pince sans rire*, impresiile recentei călătorii în Uniunea Sovietică.

1949 – Are loc premiera filmului *The Red Pony/Căluțul roib*, în regia lui Lewis Milestone.

1950 – Îi apare romanul *Burning Bright/Flacăra vie*, dramatizat în același an. Se căsătorește cu Elaine Scott.

1951 – Publică o nouă versiune narativă a expediției întreprinse în urmă cu un deceniu împreună cu prietenul Edward Ricketts (între timp decedat): *The Log from the Sea of Cortez/Itinerar din Marea Cortez*. În paralel cu lucrul la romanul *La răsărit de Eden*, redactează o serie de scrisori (rămase neexpediate) adresate prietenului și editorului său, Pascal Covici, texte conținând autoclarificări (literare și psihologice deopotrivă) și detalii din laboratorul de creație:

Vreau să-mi dau un răgaz suficient, ca să evit teribila istovire provocată de *Fruitele mâniei*. Totuși, am să-ți spun un lucru: deși cartea aceasta este mai subtilă și, poate, mai puțin emoțională, la modul evident, va fi mai dens populată decât *Fruitele mâniei*. O să ne întâlnim [...] al naibii de multe personaje. De vreme ce în aceste însemnări aștern pe hârtie tot ce-mi trece prin minte, în mod liber, pot să-ți dau un exemplu de ceea ce înțeleg eu când spun că acum cartea a început realmente să se pună în mișcare, să respire și să aibă viață proprie. M-am gândit să-i conturez pe soții Trask în cel mult trei paragrafe. Dar pe urmă m-am trezit fascinat de Carl nu numai ca personaj, ci și în calitate de om în mișcare și făuritor, chiar dacă privit retrospectiv, astfel ca efectul lui să răsară din mișcarea de-a lungul generațiilor. Am crezut că va avea doar o soție și descopăr că are două. Credeam că era copil unic la părinți și, când colo, are un frate vitreg. Credeam că îl aduc direct în Valea Salinas, și acum mă îndoiesc că va ajunge

Respect acolo înainte de douăzeci și cinci de pagini. Asta înțeleg când spun că romanul își are ritmul lui propriu și aproape că gândește singur.

Aceste însemnări vor fi adunate de Pascal Covici într-un volum apărut în 1969, la un an de la moartea lui Steinbeck: *Journal to a Novel/Jurnalul unui roman*.

1952 – Publică romanul *East of Eden/La răsărit de Eden*. Scrie scenariul pentru filmul lui Elia Kazan, *Viva Zapata!*, cu Marlon Brando și Anthony Quinn în distribuție. Întreprinde o lungă călătorie prin Europa și pe tărâmurile africane (în Maroc și Algeria).

1954 – Apare romanul *Sweet Thursday/Joia dulce*, o continuare a romanelor *Cartierul Tortilla* și *Strada Sardinelor*. Călătorește din nou prin Europa. La München, vizitează redacția postului de radio Europa Liberă.

1955 – Este pusă în scenă o comedie muzicală realizată după romanul *Joia dulce: Pipe-Dream/Reverie pentru flaut*. Elia Kazan ecranizează romanul *La răsărit de Eden*. Are o întâlnire cu Faulkner.

1956 – Apare nuvela *How Mr. Hogan Robbed a Bank/Cum a spart Mr. Hogan o bancă*, text ce se va regăsi în romanul *Iarna vrajbei noastre*.

1957 – Publică romanul *The Short Reign of Pippin IV/Scurta domnie a lui Pépin al IV-lea*. Victor Vicas ecranizează romanul *Autobuzul rătăcit*. Vizitează Franța, Anglia, Suedia și Danemarca.

1961 – Steinbeck publică romanul *The Winter of Our Discontent/Iarna vrajbei noastre*, cea mai semnificativă carte a sa după *Fruitele mâniei*. Călătorește cu familia în Franța, Anglia și Italia.

Respe
1962 – În urma unei lungi călătorii – zece mii de mile parcurse în trei luni – în vederea cunoașterii realităților americane, Steinbeck publică volumul *Travel with Charley in Search of America/Călătorii cu Charley*.

I se acordă Premiul Nobel pentru scrierile lui realiste și creative, care se disting prin umorul lor compătimitor și o ascuțită percepție socială – într-un an în care favoriți păreau să fie Graham Greene, Robert Graves, Aldous Huxley, Lawrence Durrell, Durrenmatt sau Erich Kästner.

1963 – Implicat într-un proiect cultural inițiat de Departamentul de Stat al SUA, vizitează mai multe state ale Europei (Finlanda, Uniunea Sovietică, Polonia, Austria, Ungaria, Cehoslovacia, Republica Federală Germania). În Uniunea Sovietică îi întâlnește pe Ilia Ehrenburg, Evgheni Evtușenko și Viktor Nekrasov.

1966 – Publică volumul *America and Americans/America și americanii*. Este criticat de Evtușenko, într-un articol din *The New York Times*, pentru atitudinea sa în chestiunea războiului din Vietnam.

1967 – Călătorește în Asia.

20 decembrie 1968 – John Steinbeck se stinge din viață la New York, la vârsta de 66 de ani, în urma unui atac de cord.

BIANCA BURȚA-CERNAT

Respectiv, voalat, obiecții de natură mai degrabă ideologică decât estetică.

Într-un interviu acordat revistei *Le Figaro littéraire* în 1962, anul în care primește Premiul Nobel pentru Literatură, Steinbeck evocă ambianța din care s-a născut romanul *Frucele mâniei*:

În vremea aceea, lucram pentru un ziar din San Francisco. Mi s-a spus să scriu un reportaj despre fermele „bazinului de praf”, adică despre fermele din Sud-Vestul american, unde domnește întotdeauna seceta și bântuie furtuni de praf. Din cauza lipsei de spirit gospodăresc a administrației, această regiune a țării se transformă treptat în deșert. Mii de locuitori rurali și-au părăsit fermele, și-au încărcat familiile și calabalăcul în mașini de tip străvechi și au pornit-o pe Șoseaua Federală nr. 66 spre Vest. California reprezenta raiul în visurile oamenilor înfomețați; pământul ei gras și fertil le stârnea iluziile. Dar acest pământ aparținea, din păcate, altora...

Și iată, când m-am pomenit printre acești oameni, când am făcut cunoștință cu mizeria, cu suferințele lor, cu disperarea și cu nădejtile lor, când am înțeles că, salvându-se de la o tragedie, intră singuri în alta și când mi-am dat seama că vina pentru aceasta n-o poartă natura și nici calamitățile naturale, ci oamenii, am uitat de sarcina încredințată și m-am apucat să scriu *Frucele mâniei*.

Edward Ricketts îl ia cu sine pe scriitor într-o expediție științifică de-a lungul țărmurilor Pacificului.

1940 – Steinbeck îl însoțește din nou într-o călătorie pe prietenul său biolog, care cerceta fauna marină din Golful California. Expediția va furniza materia unui volum-reportaj apărut în 1941, *The Sea of Cortez/Marea lui Cortez*, scris în colaborare cu Ricketts. Scrie scenariul pentru un film regizat de Alexander Hammid și Herbert Kline, *The Forgotten Village/Satul uitat*, film lansat un an mai târziu.

Discursul de prezentare susținut de Anders Österling, Secretar Permanent al Academiei Suedeze

John Steinbeck, autorul căruia i se decernează anul acesta premiul Nobel pentru Literatură, s-a născut în orașelul Salinas, din California, la câteva mile depărtare de coasta Pacificului, în apropierea văii roditoare a râului Salinas. Imaginea acestei localități se va regăsi în multe dintre paginile în care Steinbeck descrie viața oamenilor obișnuiți. A crescut într-un mediu social moderat dar întotdeauna s-a considerat egal cu familiile muncitorilor din această zonă foarte diversă. În timp ce studia la Universitatea Stanford, își câștiga adesea existența lucrând la ferme. A părăsit universitatea fără să-și fi terminat studiile și în 1925 s-a dus la New York, încercând să trăiască din scris. După ani grei, în care a luptat să supraviețuiască, s-a întors în California unde a continuat să scrie, locuind într-o căsuță pe malul mării.

Deși scrisese deja câteva cărți până atunci, primul lui succes de public a fost *Cartierul Tortilla*, apărută în 1935. În această carte le oferă cititorilor povești picante și amuzante despre un grup de *paisanos*, niște indivizi antisociale care, prin zaiafeturile lor excesive, devin caricaturi ale Cavalerilor Mesei Rotunde. Se spune că apariția acestui volum a fost

Respectiv un bine-venit antidot pentru tristețea Marii Crize economice în care se aflau Statele Unite atunci. De data aceasta, Steinbeck era cel care îi făcea pe oameni să râdă.

Dar el nu a intenționat doar să aline și să amuze inofensiv. Subiectele pe care le-a ales sunt grave și acuzatoare, cum ar fi revoltele lucrătorilor de pe plantațiile californiene de fructe și de bumbac prezentate în romanul *Nehotărâții sorți ai bătăliei* (1936). Forța stilului său literar a crescut constant de-a lungul anilor. Bijuteria din 1937, *Oameni și șoareci*, este povestea lui Lennie, uriașul imbecil care, din prea multă tandrețe, strivește orice făptură care ajunge în mâinile sale. Această carte a fost urmată, în 1938, de volumul de nuvele *Valea lungă*. Drumul fusese astfel netezit pentru capodopera cu care este asociat de obicei numele lui Steinbeck, romanul-frescă *Fructele mâniei* (1939). Este povestea unui grup de oameni din Oklahoma care au fost forțați să emigreze în California din cauza șomajului și a abuzului de putere. Acest episod tragic din istoria Americii l-a inspirat pe Steinbeck să descrie experiența unui fermier și a familiei acestuia în timpul călătoriei nesfârșite și sfâșietoare spre o nouă casă.

Spațiul redus al acestei prezentări nu îmi permite să mă refer la alte lucrări ulterioare scrise de Steinbeck. Deși uneori criticii au afirmat că remarcă semne ale slăbirii forței scriiturii sale sau repetiții care ar indica o scădere a vitalității, Steinbeck le-a contrazis temerile într-un mod foarte elocvent, cu *Iarna vrajbei noastre* (1961), romanul publicat anul trecut, care atinge aceleași standarde înalte ale *Fructelor mâniei*. Și aici romancierul vorbește de pe poziția unui susținător neobosit al adevărului, dovedind un instinct infailibil pentru ceea ce este cu adevărat american, fie bun sau rău.

În acest roman recent, personajul principal este capul unei familii scăpătate. Pentru că, întors de pe front, nu-i reușește nimic altceva, bărbatul se angajează în cele din urmă ca simplu funcționar la o băcănie din New England, orașul

Respectiv strămoșilor săi. Este un om cinstit și nu își plânge de milă, deși este în mod constant expus tentațiilor de a prospera atunci când își dă seama care ar putea fi metodele prin care se poate obține succesul material. Totuși, acest lucru înseamnă să dea dovadă atât de scrupulozitate, cât și de dârzenie morală, calități pe care nu le poate însuma fără să își pericliteze integritatea personală. Sensibilitatea complexă a eroului iradiază ca o prismă o serie de întrebări referitoare la problemele economice naționale, fără să teoretizeze însă, folosind doar situații concrete, obișnuite, banale chiar, care devin totuși deosebit de convingătoare atunci când sunt prezentate cu toată vigoarea și verva realistă ale lui Steinbeck. Chiar dacă romancierul preferă și insistă asupra prezentării faptelor, scrierile lui cunosc atingerea fanteziei și a întrebărilor răscolitoare despre veșnica temă a vieții și a morții.

Cea mai recentă carte a lui Steinbeck este povestea experiențelor lui în timpul unei călătorii de trei luni prin 40 de state, *Călătoria cu Charley* (1962). Este vorba despre o călătorie incognito într-o dubiță transformată într-un fel de rulotă, singurul lui tovarăș fiind un pudel negru. Steinbeck demonstrează aici că este un observator experimentat și un *raisonneur*. Într-o serie de plonjări în specificul local, el își redescoperă țara și pe oamenii ei. Deși scris într-un stil informal, romanul este și o critică severă a societății americane. Călătorul din Rosinante – numele dat dubiței în care călătorea – are o abia perceptibilă tendință de a prefera trecutul în detrimentul prezentului, deși este evident că încearcă să lupte cu astfel de tentații. „Mă întreb de ce de atâtea ori progresul înseamnă distrugere“, spune el atunci când vede în Seattle buldozerele nivelând pădurea pentru a face loc zonei rezidențiale și zgârie-norilor în febrilă expansiune. Și este, într-adevăr, o problemă arzătoare și de actualitate, valabilă nu doar în America.

Între maeștrii literaturii moderne americane care au câștigat deja acest premiu – de la Sinclair Lewis la Ernest

Respectiv Hemingway și Steinbeck ocupă un loc aparte. Găsim în cărțile lui și o undă de umor negru care, contrabalansează, într-o anumită măsură, temele dure și fruste pe care le abordează. Întotdeauna arată compasiune față de cei oropsiți, neadaptați și amărâți; bucuria de a trăi e descrisă în opoziție cu dorința cinică și violentă de îmbogățire. O sursă inepuizabilă de inspirație pentru Steinbeck, în mijlocul și dincolo de lumea aceasta a oamenilor, este și dragostea pentru natură, pentru pământ, pentru țărmurile oceanului, atât de caracteristică sufletului american.

Academia Suedeză îi acordă Premiul Nobel lui John Steinbeck, pentru „scrierile lui realiste și creative, care se disting prin umorul lor compătimitor și o ascuțită percepție socială“.

Stimate domnule Steinbeck, – sunteți la fel de cunoscut în Suedia, ca și în țara dumneavoastră și în întreaga lume. Datorită cărților dumneavoastră excepționale ați devenit un dascăl al bunăvoinței și al generozității, un apărător al valorilor umane despre care se poate spune că se regăsesc și în semnificația Premiului Nobel. Cu felicitările Academiei Suedeze, vă rog să primiți Premiul Nobel pentru Literatură în acest an, din mâinile Majestății Sale, Regele.

În *Nobel Lectures. Literature 1901-1967*, editor Horst Frenz, Elsevier Publishing Company, Amsterdam, 1969.

Traducere de Anca Stere

Copyright © The Nobel Foundation 1962

Discursul lui John Steinbeck la Banchetul Nobel de la Primăria din Stockholm, 10 decembrie 1962

Mulțumiri Academiei Suedeze pentru că mi-a considerat creația demnă de această deosebită onoare.

În inima mea, mă întreb dacă merit Premiul Nobel în fața altor oameni de litere pe care îi respect și venerez – fără îndoială însă, îmi place și sunt mândru să-l fi primit chiar eu.

Se obișnuiește ca laureatul acestui premiu să ofere un comentariu personal sau savant despre natura și direcția literaturii. În acest moment, în orice caz, cred că ar fi bine să luăm în considerare înaltele datorii și responsabilități ale făuritorilor de literatură.

Prestigiul Premiului Nobel și al locului în care mă aflu eu acum este atât de mare, încât sunt îndemnat să nu chițâi ca un șoarece recunoscător și apologetic, ci să rag asemeni unui leu, din mândrie pentru profesia mea și pentru oamenii mari și buni care au practicat-o de-a lungul secolelor.

Literatura nu a fost răspândită de un cler palid, emasculat și critic ce își cânta litaniiile în bisericile goale, nu este nici un joc pentru aleși sihaștri, pentru cerșetori fățarnici ai disperării și ai foametei.

Respect p... Literatura este la fel de bătrână ca limbajul. S-a dezvoltat din nevoia omului pentru ea și nu s-a schimbat decât pentru a deveni și mai necesară.

Menestrelii, barzii, scriitorii nu sunt separați și elitiști. De la începuturi, funcțiile, datoriile, responsabilitățile lor au fost decise de specia noastră.

Omenirea a trecut printr-un timp al confuziei, cenușiu și dezolant. Marele meu predecesor, William Faulkner, vorbind aici, s-a referit la ea ca la o tragedie a fricii universale, atât de mult îndurată încât problemele spiritului au încetat să existe și doar inima omului, în conflict cu ea însăși, a mai părut demnă de a fi dezbătută în scris.

Faulkner, mai mult decât ceilalți oameni, era conștient de puterea, dar și de slăbiciunea umană. El știa că înțelegerea și descompunerea fricii constituie o bună parte din rațiunea de a fi a scriitorului.

Acest lucru nu este nou. Vechea misiune a scriitorului nu s-a schimbat. El are datoria de a expune numeroasele și dureroasele noastre vinovății și eșecuri, de a scoate la lumină visele noastre, întunecate și periculoase, în scopul progresului.

Mai mult, scriitorul este trimis să declare și să celebreze capacitatea dovedită a omului de a atinge grandoarea inimii și a spiritului – pentru cavalerismul aproape înfrânt, pentru curaj, compasiune și dragoste. În războiul nesfârșit împotriva slăbiciunii și a disperării, acestea sunt drapelele luminoase ale speranței și ale emulației.

Cred că un scriitor care nu crede cu pasiune în perfectibilitatea ființei umane nu are nici devotament, nici un loc aparte pentru el în literatură.

Teama universală de acum este rezultatul unei continue sondări în cunoașterea noastră și în manipularea unor factori periculoși din lumea fizică.

Este adevărat că alte etape ale înțelegerii încă nu au ajuns din urmă acest pas important, dar nu există niciun motiv să

presupunem că ele nu pot fi sau nu vor fi aduse la același nivel. Într-adevăr, este parte din responsabilitatea scriitorului să se asigure că așa se va întâmpla.

Având în spate lunga și orgolioasa istorie a omenirii, care a stat neclintită împotriva dușmanilor naturali, uneori în fața înfrângerii și a dispariției aproape certe, am dovedi lașitate și prostie să părăsim frontul în ajunul a ceea ce ar putea fi cea mai importantă victorie a noastră.

Este de înțeles că am citit viața lui Alfred Nobel – un solitar, spun cărțile, un gânditor. El a desăvârșit lansarea forțelor explozibile, în stare de a produce un bine creator sau un rău distructiv, dar fără capacitatea de a alege, neguvernat de conștiință sau judecată.

Nobel a văzut câteva dintre utilizările greșite, sângeroase și crude ale invențiilor sale. S-ar putea chiar ca el să fi prevăzut rezultatul final al cercetărilor sale – accesul către violența extremă, spre distrugerea finală. Unii spun că devenise cinic, dar eu nu cred asta. Cred că s-a străduit să inventeze un control, o valvă de siguranță. Cred că, în final, a găsit-o în mintea și în spiritul uman. Pentru mine, gândirea sa este limpede exprimată în secțiunile acestui premiu.

Premiile sunt oferite pentru evoluția și continuarea cunoașterii omului și a lumii sale – pentru înțelegere și comunicare, adică pentru funcțiile literaturii. Și sunt oferite pentru a demonstra că pacea poate exista – apogeul tuturor celorlalte.

La mai puțin de cincizeci de ani de la moartea sa, ușa naturii a fost descuiată, iar nouă ni s-a oferit povara cumplită a alegerii.

Am uzurpat multe dintre forțele pe care înainte i le atribuiam lui Dumnezeu.

Înfricoșați și nepregătiți, ne-am asumat stăpânirea peste viața și moartea lumii – a tuturor lucrurilor însuflețite.

Pericolul, gloria și alegerea zac, la urma urmei, în om. Testul perfectibilității este la îndemână.

Respect p
 Asumându-ne o putere demiurgică, trebuie să căutăm în noi răspunderea și înțelepciunea pe care, odinioară, ne rugam ca o divinitate să le dețină.

Omul însuși a devenit marea noastră șansă și unica noastră speranță.

Astfel încât, astăzi, Apostolul Ioan ar putea fi parafrizat: În final este Cuvântul, iar Cuvântul este Omul – și Cuvântul este cu Oamenii.

Anterior discursului, R. Sandler, membru al Academiei Regale de Științe, a comentat: „Domnule John Steinbeck, în scrierile dumneavoastră, încoronate de un mare succes în multe țări, ați fost un observator îndrăzneț al comportamentului uman, atât în situații tragice, cât și în situații comice. Cu vigoare și realism, ați descris aceste situații publicului cititor din întreaga lume. Cartea dumneavoastră *Călătoria cu Charley* nu este doar o căutare, ci și o dezvăluire a Americii, după cum chiar dumneavoastră afirmați: «Acest pământ-monstru, cea mai puternică națiune, această odraslă a viitorului se dovedește a fi macrocosmosul microcosmului care sunt eu». Grație instinctului dumneavoastră pentru ce este cu adevărat American, vă remarcăți ca un autentic reprezentant al vieții americane“.

Din *Nobel Lectures. Literature 1901-1967*, editor Horst Frenz, Elsevier Publishing Company, Amsterdam, 1969

Traducere de Elena Butușină

Copyright © The Nobel Foundation 1962